

Maailmankuulu Waikiki Beach on maineensa veroinen.

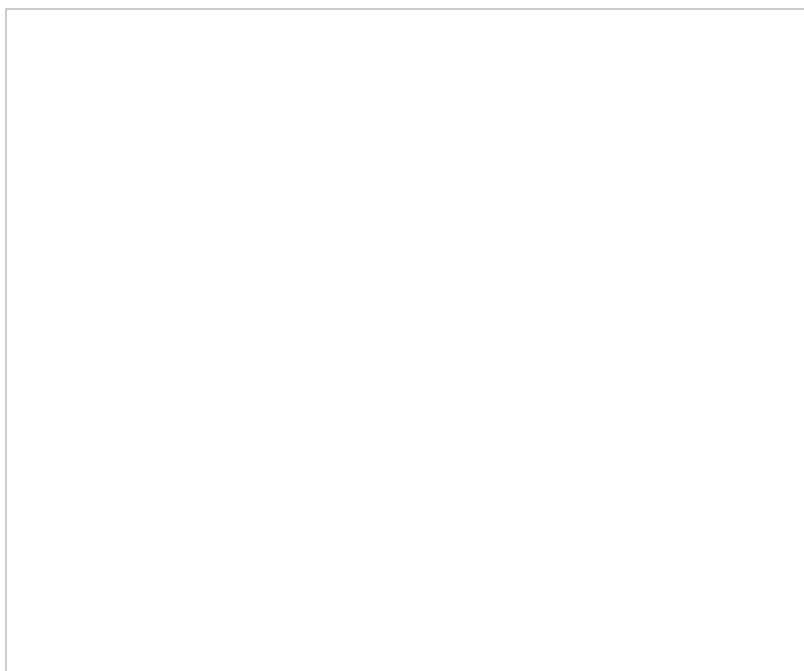
Maailman syrjäisin paratiisi Ikuisen kesän Havaiji

17.6.2026 6.00

Luontoäiti ei kitsastellut mielikuvituksessa luodessaan Havaijin saaristoa. Elokvista tuttu rantalomaparatiisi yllättää ennennäkemättömällä luonnollaan ja rikkaalla kulttuuriperinnöllään.

Teksti ja kuvat: JOHANNA SIHVONEN

Los Angelesin vilkkaalla lentokentällä Havaijille matkustavat erottaa jo kaukaa. Tulevia matkatovereita on helppo bongata kiireisten liikematkailijoiden ja Hollywoodiin suuntaavien trendikkäiden Kalifornian-matkalaisten joukosta. On rakastuneita nuoria pareja häämatkalla, juuri kesälomansa aloittanut leveähymyinen lapsiperhe, pari jännittänyttä morsianta muhkeat pukupussit kainalossaan ja tietenkin se helpoin: kattava valikoima kirjavia havaijipaitoja kaikissa sateenkaaren väreissä. Kauas kliseisestä Havaiji-kuvastosta ei joudu sittenkään, kun reilun viiden tunnin lentomatkan päätteeksi saavutaan Konaan Havaijin suurimman saaren, Big Islandin länsirannalla. Lämpimänkosteassa ilmassa tuoksuvat tuntemattomat kukat, ja lentokentän virkaa toimittavat pelkät kaislakattoiset majat. Aloha!, tervehtivät paikalliset tuttavaperhettään ja ripustavat heidän kaulaansa punertavat leiit.

Yhtä aikaa sekä tuttu että eksoottinen Havaiji koostuu lukuisista saarista, joista tunnetuimmat lienevät tuliperäinen Hawaiin saari eli Big Island, taloudellinen ja hallinnollinen keskus Oahu sekä lomaparatiisisaaret Maui ja Kauai. Välimatkat saarten välillä ovat yllättävän pitkiä, ja eurooppalaisesta näkökulmasta hämmästyttävää on, että saarten välinen liikenne hoidetaan lähes yksinomaan lentoteitse. Niinpä yhdelle Havaijin-lomalle mahtuu yleensä vierailu korkeintaan kahdella eri saarella. Valinta on vaikea: näennäisesti samankaltaisilla saarilla on jokaisella omat erityispiirteensä, ja saariston monipolvisten syntyvaiheiden myötä saarten ulkonäkökin poikkeaa toisistaan. Pitkän päähkäilyn jälkeen päädyimme saarista suurimpaan eli Big Islandiin, sekä Oahuun, jolla sijaitsee muun muassa pääkaupunki Honolulu.

Big Islandin pohjalla makaa merenpohjasta mitattuna maailman suurin tulivuori, Mauna Loa, sekä neljä muuta pienempää tulivuorta. Vain noin 10 000 neliökilometrin kokoinen Big Island on vulkaanisen vuoristoalueen ja meri-ilman yhdistelmän ansiosta todellinen vastakohtien saari, jolta löytyvät kaikki maapallolla esiintyvät ilmastovyöhykkeet arktista aluetta lukuun ottamatta. Juomme aamukahvit uima-altaan reunalla saaren länsiosassa, saavumme lounasaikaan etelän karuille tuliperäisille rannoille ja kokkaamme illallista kaakkoisosan sademetsästä vuokraamassamme asunnossa. Matkalle mahtuu maisemia tuulen tuivertamista ryteiköistä vehreisiin niittyihin, ja löytyypä saarelta monimuotoisuuden todisteena niin valkoinen, musta kuin vihreäkin hiekkaranta.

Saaren ehdoton matkailumagneetti on eteläosassa sijaitseva Volcanon kansallispuisto. Nimensä mukaisesti puisto rakentuu Kilauean näyttävän tulivuorikraatterin ympärille. Kilauea on aktiivinen tulivuori, mikä lupaa puistossa vierailleville ainutkertaisia elämyksiä. Puiston pienessä tulivuorimuseossa pääsee tutustumaan muun muassa seismografien toimintaan, mutta suurin vetonaula on silti itse kraatteri, josta nouseva savu heijastaa laavan punaista väriä öisin. Hyvällä säällä koko kraatterin voi kiertää jalkaparikalla tai kätevästi autoilla, minkä vuoksi Kilaueaa kutsutaankin leikkimielisesti maailman ainoaksi *drive-in* -tulivuoreksi. Tällä kertaa osa reitistä on kuitenkin suljettu kraatterista nousevan vulkaanisen savun, *vogin*, takia. Myrkyllinen savu on paratiisisaaren synkkä kääntöpuoli, sillä suuri osa Big Islandin pitkäaikaisista asukkaista kärsii sen aiheuttamista hengitysoireista.

Volcanon kansallispuisto kuuluu Yhdysvaltain suosituimpiin, mutta ruuhkaisimpien kohteiden, kuten upean maanalaisen laavatunnelin ulkopuolella saa yleensä liikkua melko rauhassa. Puisto on avoinna ympäri vuorokauden, ja hurjapäisimmät palaavatkin puistoon pimeyden jo laskettua suunnatakseen vaellukselle kohti karun puiston kaakkoisreunassa mereen valuvaa laavavirtaa. Kuunneltuamme tarinoita sulaneista kengänpohjista ja mereen huuhtoutuneista kokonaisista rantatörmäistä emme edes harkitse laavavaellusta, mutta päätämme silti uskaltautua ajamaan 29 kilometrin reitin alas merenrantaan asti. Yöllinen ajelu puoliautiossa ja pilkkopimeässä kansallispuistossa on adrenaliinin nostattaja vailla vertaa, eivätkä sanat riitä kuvailemaan tunnetta, kun puolen tunnin ajomatkan jälkeen yllättäen näemme horisontissa punaisena helminauhana hohtavan laavavirran. Rannassa raaka tuuli saa aallot kohisemaan jännittävän pahaenteisesti, ja autotien päätyttyä kävelemme eteenpäin, kunnes ainoat näkyvät valonlähteet ovat minitaskulampun kapea valokiila ja korkealla yllämme kaartuva tähtiavas. Havaiji on muutakin kuin lomakuvastojen aurinkorantoja.

Havaijilainen kulttuuri on sukua Polynesian kulttuurille, ja havaijilaiset ovat syystäkin ylpeitä rikkaasta kulttuuriperinnöstään. Useimmat osaavat ainakin jonkin verran paikallista, vokaalipitoista havaijinkieltä, joka maistuu suomenkielisten suussa hauskalta. Suurimpien hotellien hulatanssi- ja musiikkiesityksissä matkailijoita tutustutetaan Havaijin kulttuurin kulmakiviin, mutta tarkempi perehtyminen kiehtoviin havaijilaisperinteisiin on matkailijoiden keskuudessa valitettavan aliarvostettua. Kiinnostuneet voivat syventää kulttuurintuntemustaan esimerkiksi kehitussa Polynesian Cultural Centerissä Pohjois-Oahulla. Vierailun arvoinen on myös Big Islandilla sijaitseva Pu'uhonua o Honaunaun kansallispuisto, joka sijaitsee havaijilaisten muinaisella pyhällä paikalla. Pienessä ja rauhallisessa puistossa tutustutaan havaijilaisten menneisyyteen ja ihaillaan samalla merikilpikonnia sekä rannalla lepäilevää laiskanpulskeaa havaijinhyljettä. Keltaisten eristysnauhojen ympäröimänä pötköttävä uhanalainen hylje ei ole uteliaista katseista moksiskaan, vaan jatkaa päiväuniaan salamavalloista välittämättä.

Värikkäät ja eksoottiset kukat kaunistavat Havaijin saaristoa.

Pu'uhonua o Honaunaun kansallispuisto sijaitsee havaijilaisten pyhällä maalla.

Merikilpikonien, delfiinien ja eksoottisten kalojen kohtaaminen kuuluu monen Havaijin-vierailijan toivelistalle, mutta saariston luonto tarjoaa kosolti muutakin näkemisen arvoista. Punalu'un hiekkarannalla ihmettelemme mustan hiekan, valkoisen taivaan ja lähes neonvihreänä loistavan rantaheinikon muodostamaa hämmäntävää kontrastia ja tuntuu, kuin olisimme eksyneet kaikkien luonnon lakien vastaisesti täytettyyn värityskirjaan. Havaijin saarten luontoa kuvataan usein kuluneella ilmauksella ainutlaatuisuus, mutta ainutlaatuisuus on saanut saaristossa aivan uudet ulottuvuudet. Havaiji on maailman syrjäisin asuttu paikka, sillä matkaa lähimpään asutukseen Yhdysvaltain länsirannikolle on 3800 kilometriä. Syrjäisen sijaintinsa ansiosta Havaijin kasvisto ja eläinlajit ovat päässeet kehittymään omaan suuntaansa, mikä tarkoittaa, että suurta osaa saarten eläin- ja kasvilajeista ei tavata missään muualla. Lopputuloksena on varsinainen luonnon ilotulitus eksoottisia värejä ja muotoja. Keskitetysti luonnon aarteita voi ihailla muun muassa Hawaii Tropical Botanical Gardensissa Big Islandin saarella. Omaileimainen ekosysteemi on myös herkkä vaurioitumaan, ja kauhutarinoita pienten muutosten aiheuttamista isoista ketjureaktioista ei voi sivuuttaa olankohautuksella. Luonnon monimuotoisuutta pyritään suojelemaan muun muassa säätelemällä tarkasti kasvien ja hedelmien tuontia mantereelta.

Luonnonkauniin, mutta sateisen Big Islandin jälkeen lennämme Oahulle, Havaijin ainoaan suurkaupunkiin Honoluluun ja majoitumme yhteen lukuisista tornihoteleista kuuluisan Waikiki Beachin tuntumassa. Eloisa Honolulu on perinteinen rantalomakohde hyvässä ja pahassa. Hiekkarannat, matkamuistomyymälät ja rantabaarit ovat samanlaisia kuin kaikkialla muualla, mutta toisaalta juuri niiden takia Waikiki Beachille matkustetaan. Waikiki tunnetaan myös surffauksen syntyisijana, ja komeampia puitteita harrastukselle voi tuskin löytää. Aloitteijoille järjestetään päivittäin erilaisia kursseja, mutta surffauksesta voi helposti nauttia myös katsomon puolella pitkällä rantahietikolla lepäillen. Himosurffaajat suuntaavat Waikikilta Oahun pohjoisrannoille, joilla olosuhteet lainelautailuun ovat vieläkin otollisemmat. Päiväretkiä Honoluluun ulkopuolelle suunnittelevalle voi suositella myös vierailua Pearl Harborin surullisenuuluisassa sotilastukikohdassa tai Dolen jättimäisellä ananasplantaasilla.

Vajaan 400 000 asukkaan Honoluluissa päivät kuluvat kuin siivillä. Auringonotto ja uiminen kirkkaan turkoosissa vedessä ovat silkkaa nautintoa, ja ravintolarajonnasta löytää nirsompikin matkailija omansa. Perinteistä havaijilaisruokaa on tarjolla harmittavan niukalti, mutta esimerkiksi aasialaisten ravintoloiden taso on hyvä, kiitos japanilaisten matkailijoiden suuren määrän. Honoluluun on myös kohtalaiset shoppailumahdollisuudet, mitä ei juuri voi sanoa muista Havaijin saarista. Tuliaisostokset kannattaakin keskittää pääkaupunkiin, joskin pääosa valikoimasta keskittyy sielläkin perinteisiin havaijipaitoihin sekä kukka- ja surffiaiheisiin artikkeleihin. Suosittuja ovat myös saarella kasvatettavat macadamiapähkinät ja niitä sisältävät suklaat.

Vaikka Honolulu suurkaupunkina ei edustakaan monille aidointa Havaijia, puoltaa monipuolinen palvelu-, viihde- ja aktiviteettitarjonta kaupungin asemaa matkailijoiden suosikkikohteena. Surffauksen ja shoppailun ohella päiväänsä Honoluluun voi piristää vaikkapa osallistumalla hulasankursseille, joita järjestetään jopa ostoskeskuksissa. Rohkaistun testaamaan hulakykyjäni ilmaisella tunnilla, jonka jälkeen vakuutan yksinkertaiselta näyttävän tanssin vaativan kerrassaan yliluonnollisia koordinaatiotaitoja. Illalla Waikiki Beachilla pääsemme onneksi ihailemaan ammattilaisversiota tästä Havaijin kansallistanssista. Tanssijan pehmeät liikkeet sointuvat täydellisesti palmujen raukeaan huojuntaan, ja loputtomilta tuntuneet epäemukavat lentotunnit Havaijille ovat enää kaukainen muisto, kun istumme rannalla ihailemassa syvänpunaista auringonlaskua. Kaupungin humu on rauhoittunut, hula-musiikki sekoittuu kauniisti aaltojen vaimeaan kohinaan ja Mai Tai -drinkkikin maistuu jotenkin poikkeuksellisen hyvältä. Käy kuin täydellisellä lomalla kuuluikin: tuntuu kuin kaikki olisi tässä juuri nyt.

PLUSSAT

- o Ainutlaatuinen luonto ja vaihtelevat maisemat
- o Ystävällinen palvelu ja rento lomatunnelma
- o Vähäinen kulttuurishokki

MIINUKSET

- o Korkea hintataso
- o Pitkät lentomatkat

HAVAIJI FAKTAT

Big Islandin eteläkärjessä rantahiekka on mustaa.

Havaijin tavaramerkki Mai Tai -drinkki maistuu parhaalta auringonlaskun aikaan.

Sijainti: Tyynessä valtameressä n. 3800 km Yhdysvaltain länsirannikosta ja 6000 km Japanista

Hallinto: yksi Yhdysvaltain osavaltiosta

Saaret: Kauai, Oahu, Molokai, Lanai, Maui ja Hawai'i (eli Big Island), lisäksi lukuisia pienempiä saaria

Pääkaupunki: Honolulu Oahun saarella

Asukasluku: 1,4 milj., yli 7 milj. matkailijaa vuosittain

Valuutta: Yhdysvaltain dollari (USD) 1 € = 1,09 USD

Kulkuyhteydet: suoria lentoyhteyksiä Yhdysvaltain länsirannikolta sekä Japanista. Saarten välillä liikennöidään lähes yksinomaan lentoteitse.

Paras vierailuaika: Havaijin ilmasto on suotuisa ympäri vuoden. Kesällä on hieman kuumempaa ja kuivempaa, mutta talvi on parasta surffaus- ja valaiden katseluaikaa.

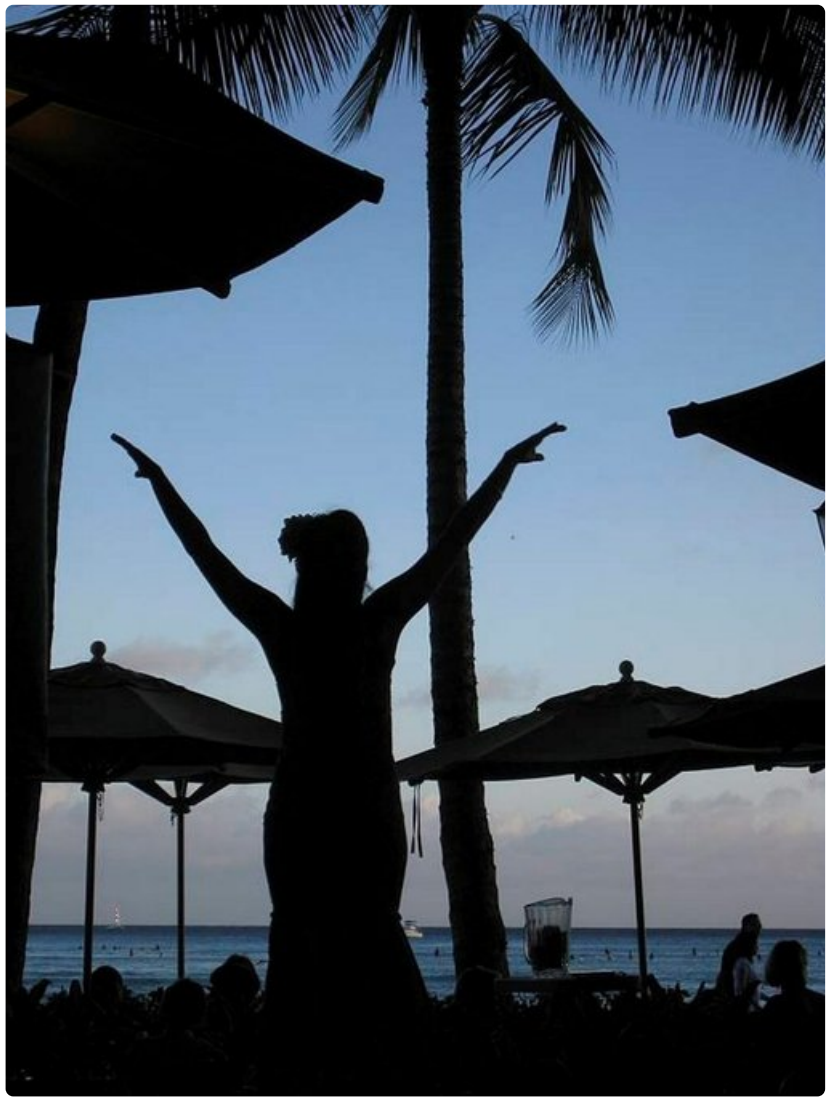
Kilauean tulivuori Big Islandilla on ollut aktiivinen yli 30 vuotta.

Akaka Fallsin vesiputous on piilossa keskellä sademetsää.

Tulivuorisaarilta löytyy myös karumpia rantoja.

Sulavaliikkeinen hulatanssi sopii saariston leppoisaan tunnelmaan.

Värikkäät havaijipaidat kuuluvat katukuvaan kaikilla saarilla.

Auringonlasku Waikiki Beachilla on unohtumaton elämys.